

‘Fakkeltocht door Tibet is provocatie’

Sporthistoricus Van de Vooren verwijt IOC politieke naïviteit

Een ambtenaar in Amsterdam ontstak als eerste het olympisch vuur. De fakkel is tachtig jaar later een magneet voor demonstranten die roepen om ‘een vrij Tibet’.

**Door onze redacteur
HENK STOUWDAM**

ROTTERDAM, 12 APRIL. Een *Ekecheiria* lijkt ver weg. De olympische vrede – zoals die 2.700 jaar geleden werd afgekondigd om sporters in vrijheid te laten deelnemen aan de klassieke Olympische Spelen, die dan zonder bloedvergieten konden plaatshebben – is niet van toepassing op ‘Peking’. De protesten worden grimmiger, met de olympische vlam als symbolisch lont.

De langste fakkelroute uit de olympische geschiedenis dreigt in Chinese ogen te onttaarden in een schandaaltocht. In de laatste

nieuwsbrief van Bocog, het organisatiecomité van de Spelen in Peking, wordt schande gesproken van alle pogingen „de fakkeltocht te saboteren door een kleine groep activisten die strijdt voor de onafhankelijkheid van Tibet”.

Gelukkig, meldt de nieuwsbrief, werden de acties door het merendeel van de toeschouwers veroordeeld. „Want de olympische vlam behoort de wereld toe en de Tibet-acties vormen een ernstige schending van de olympische geest. Ze zijn gedoemd te mislukken en zullen ergernis wekken bij vredelievende mensen die de Olympische Spelen steunen.”

Ronkende teksten over vrede en olympische spiritualiteit, afkomstig uit een land dat wordt veroordeeld wegens het schenden van mensenrechten en waar recentelijk een Tibetaanse opstand bloedig de kop is ingedrukt. En retoriek uit een land waar in 1989 op het Plein van de Hemelse Vrede in Peking bloed vloeide bij het neu-

traliseren van studentenprotesten en waar, volgens sporthistoricus Jurryt van de Vooren, in 2006 op de Mount Everest enkele Tibetanen op weg naar de Dalai Lama in koelen bloede werden vermoord door Chinese militairen. Een bewering die Van de Vooren staft met filmbeelden van Roemeense bergbeklimmers, te zien op *YouTube*.

Het filmpje, dat ook wordt vertoond op de website *www.sportgeschiedenis.nl*, toont beelden van een sliert mensen van wie er zo nu en dan één neervalt, waarschijnlijk als gevolg van een geweerschot. En het toont een persoon die zich verschuilt in een tent van de bergbeklimmers. Het zijn schokkende beelden, die volgens Van de Vooren aantonen hoe schizofreen het idee van Bocog is om in mei met de olympische vlam over de Mount Everest en door Tibet te trekken.

De sporthistoricus vreest het ergste als Bocog zijn plannen doorzet, vooral omdat het Chinese hoofd van de provincie Tibet heeft

aangekondigd genadeloos te zullen afrekenen met mensen die de fakkeltocht verstoren. Van de Vooren: „Ik heb er een jaar geleden tijdens een toespraak voor de Olympische Academie (het kenniscentrum van het IOC, red.) al opgewezen dat de fakkeltocht door Tibet een provocatie is. Hoe kun je met de olympische vlam een berg beklimmen terwijl er lijken liggen van Tibetanen die moedwillig zijn neergeschoten? Ik begrijp niet dat het Internationaal Olympisch Comité (IOC) met deze passage heeft ingestemd, terwijl wel een veto is uitgesproken over het Plein van de Hemelse Vrede als locatie voor het beachvolleybal tijdens de Olympische Spelen. Ik kan dat niet anders dan politieke naïviteit noemen.”

Het is Van de Vooren evenmin duidelijk waarom de Chinezen met de vlam de wereld overtrekken. Voorafgaande aan ‘Athene’ (2004) was er ook een lange tocht, maar die ging langs steden waar ooit Olympische Spelen zijn ge-

houden. Vanwege de terugkeer van de Spelen naar Griekenland had dat nog een historische betekenis. In vrijwel alle andere gevallen werd de vlam, na te zijn ontstoken in Olympia, in een redelijk rechte lijn naar de olympische stad gebracht.

Nieuw is dat de vlam protestacties uitlokt. Dat was nog nooit vertoond, sinds Nazi-Duitsland de fakkeltocht ter gelegenheid van de Spelen in Berlijn (1936) introduceerde. Het idee kwam van Carl Diem, chef de mission van Duitsland bij de Spelen in Amsterdam (1928), en werd uit propagandistische overwegingen overgenomen door Adolf Hitler. Daarmee werd de betekenis vergroot van de vlam, die voor het eerst is ontstoken bij de Spelen in Amsterdam. Heel eenvoudig, door een gemeenteambtenaar, van wie de naam nog steeds niet bekend is. Deze Nederlandse anonymus kon niet vermoeden wat hij tachtig jaar later allemaal teweeg zou brengen.